

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za štiri leta 80—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—

Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarila (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 8—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-her. 7563.

Dr. H.

Naša zunanja politika.

Kdo dela pri nas v Jugoslaviji zunanjo politiko? Narodna skupščina ne; tudi v krogu vlade se le redkokdaj odločuje o zunanji politiki. Edina činitelja zunanje politike v Jugoslaviji sta dvor, ki pa je neodgovoren, in minister za zunanje zadeve. Da ima minister za zunanje zadeve glavno in vodilno besedo, je popolnoma pravilno, ali njegova dolžnost bi bila, da se pravci zunanje politike določajo v širšem vladnem krogu in se neprestano kontrolirajo po parlamentu. A pri nas se to dosledno in načeloma zanemarljivo. Narod in parlament ne izvesta ničesar o uradni zunanji politiki, ona se določa suvereno in absolutistično od ene same osebe, narod ima samo pravo, da nosi ves riziko za absolutistični režim v upravi naše zunanje politike. Ako se spravimo tudi v nevarnost, da nas mnogoštevilni hipokritični imenujejo avstrijante, vendar moramo reči, da v rajni Avstriji v tem oziru ni bilo nič slabše. Da pa vendar le spoznamo glavne pravce naše zunanje politike, potrudili smo se, pazno prečitatati odgovore na različna poslaniška vprašanja in pa večkratne presbire politične enunciacije našega zunanje-ministrstva in si iz tega sestaviti temeljna načela.

Mi imamo sedem sosedov. S tremi smo v Parizu sklenili mirovne pogodbe, z Avstrijo, Madžarsko in Bolgarsko. Nasproti tem trem državam zasledujemo politiko, da strogo izvršujemo določila mirovnih pogodb. Ker vsebuje naša država dele bivše Avstro-Ogrske, za to je največ opreznosti treba proti Avstriji in Mažarski, za nas posebno proti Mažarski, kateri se toži po rodovitni vojvodinski zemlji in po svojih sonarodnjakih. Ker imata Češkoslovaška in Velika Romunija ravno iste interese, za to smo že lansko leto sklenili prijateljsko zvezo s Čehoslov. in letos z Romunijo. Z Romunijo pa ne samo, da smo varni pred Mažari, temveč tudi pred četrtim sosedom, pred Bolgarijo. S Češkoslovaško in Avstrijo imamo že začasno trgovinsko pogodbo, kar je radi slabše valute v obeh državah za naše nakupovanje popolnoma pravilno. Tudi z Mažarsko imamo delne pogodbe za medsebojni trgovinski obrat. Popolnoma hladni pa še stojimo napram Bolgariji.

Odobravamo in soglašamo, da zahtevamo od Bolgarije, naj točno izvršuje v Neuilly podpisano mirovno pogodbo. Ne razumemo pa in ne odobravamo, da nastopamo v zadnjem času proti temu, da Bolgarija dobi preko turškega teritorija dohod na morje. Želja in prizadevanje Bolgarske, da pride do zraka na morju, je tako naravna in samoumevna, da posebno država, katere del je tudi nekdanja Srbija, ki je svoj čas s tako elementarno silo koprnela po morju, ne bi smela temu nasprotovati. Cilj naše zunanje politike napram Bolgarski nikakor ne sme biti sovražnost, ker srbsko-hrvatsko-slovenski narod noče vojnih zapletljivost, temveč prijateljske odnose, in sicer da Bolgarija odobrava in podpira naše aspiracije, a mi njene, seveda da si pa pri tem medsebojno lojalno priznavata sedanje svoje teorije. Naša aspiracija pa je Solun, ki bo kmalu proslil, da ga alimentira Jugoslavija in vzame v svojo oskrbo, ker brez nje za Solun in njegovo neposredno ozadje ni življenja. To se mora in more mirnim potom doseči, kar bi ne bilo brezupno, ako bi mi Grčiji dali proste roke napram Albaniji.

Z Albanijo smo še vedno v vojnem stanju. Kaj hočemo mi od Albanije? Ako so samo mejni popravki ob iztočni kakor ob skadski strani, naj se to jasno pove, kajti ni izključeno, da albanska vlada ali plemena pristanejo na to. Na eni strani proglašamo v Parizu, da smo za neodvisnost Albanije, na drugi strani pa stojimo z orožjem ob njenih mejah. Vodja političnega oddelka v našem zunanjem ministrstvu je T. Popović, o katerem se pravi, da je specialist za albanska vprašanja. Popović vodi sedaj našo albansko politiko popolnoma na svoje roke in o tem ne izveščava niti ministrskega kabineta, kamo-li parlament. Naša albanska politika nas stane

že blizu eno milijardo, a narod ne ve, kam idemo in zakaj. Zdi se nam, da hoče Popović razdeliti Albanijo, ako ne med Grčijo in Jugoslavijo, vsaj v jugoslovansko in grško interesno sfero. Radi tega smo si z Grki vkljub kralju Konstantinu debeli prijatelji. Na to kaže tudi nova severno-albanska republika Miriditov.

Ne odobravamo tudi uradne politike našega zunanjega ministrstva napram Italiji. Ona je popustljiva na severu, a tem bolj trda, čim bolj gremo ob Jadranu proti jugu. Tudi nam bi bilo ljubo, ako dobimo mirnim potom Skader, a vsled tega še ni treba, da popuščamo pri Reki in Zadru. Čuje se, da je v tem oziru pritisk poslancev Vaše stranke napravi v zunanjem ministrstvu velik utis in da se hoče sedaj popraviti prostovoljno zapuščene pozicije pri Barosu in Zadru.

Glede Rusije čakamo povratek caristične Rusije. Za to tudi hranimo na tisoče in tisoče izbeglih Rusov, namesto da bi jih, kolikor jih je zdravih in telesno sposobnih, vrnil v Rusijo, naj se tam borijo na rodni zemlji proti boljševizmu. Za nje žrtvujemo milijone in milijone, dočim pustimo stradati naše vojne invalide in sirote, vključno temu, da neprehoma zvišujemo davke in pristojbine. Taka justament-politika napram Rusiji ni dobra, in je sedaj niti Francija več ne vzdržuje v polni meri, dočim so jo Anglija, Amerika ter Italija že davno opustile.

Vladni sklepi proti komunistom.

Uporaba vojaštva. — Komunistični mandati se razveljavijo. — Grozilna pisma.

Belgrad, 26. julija. Notranji minister Pribičević je podal ministrskemu svetu obširno poročilo o notranjem položaju države. Ugotovil je na podlagi službenih poročil, da je položaj na Hrvatskem odkar se je sprejela ustava, znatno boljši. Davek plačujejo Hrvatje sedaj redno in o priliki rekrutacij so se odzvali obvezanci tudi v tistih krajih, kjer imajo večino Radičevci, s 94 do 100%. Ravno tako so se tudi veliko izboljšale razmere v južnih krajih. V Sandžaku in na Kosovem se je ojačilo orožništvo, da bi se tamkaj napravil red. Minister Pribičević je pozval v Belgrad konferenco vseh velikih županov in okrožnih načelnikov, na kateri se bo razpravljalo o skupni akciji proti komunistom.

Belgrad, 26. julija. »Politika« piše: Komunisti so pričeli pošiljati članom kabineta grozilna pisma. Posebno obsojena sta z njihove strani notranji minister Pribičević in predsednik skupščine dr. Ribar. Obveščeni krogi trdijo, da so komunisti obsodili na smrt tudi nekatere socialno-demokratske poslance. Med temi je na listi proskribirancev tudi Dragiša Lapčević.

Belgrad, 26. julija. Včeraj popoldne je imel ministrski predsednik Pašić sestanek

Tudi naša uradna politika napram Poljski je pogrešna. Srbski diplomatje Poljske ne marajo iz dveh ozirov, ker je katoliška dežela in ker poseduje dele bivše Rusije. Dočim sicer slepo sledijo Franciji, hodi naša politika v tem oziru svoja pota, ki niso niti slovanska niti pametna, ker politika averzije ne more nositi dobrih sadov.

Nerazumljivo je tudi, zakaj mi ne privolimo, da se Avstrija združi z Nemčijo. Z enim udarom je s sveta spravljena nevarnost, da se Avstrija in Madžarska združijo zopet v eno unijo in da se povrnejo Habsburžani. Ako že v tej zadevi res moramo sekundirati Franciji, potem pa bi vsaj to morali doseči, da Francija podpira v zunanji politiki nas, a ne povsod Italijo proti nam. Toda kaj hočemo mi zahtevati? Naše zunanje ministrstvo je ministrstvo velike komoditete in nesposobnosti, kar se že vidi iz tega, da male entente ni ustvarila in je tudi ne vodi velika Jugoslavija, temveč mala Češkoslovaška, kar je za naš ugled zelo slabo, ker se nam radi tega smeji cel svet. Edino v tem oziru je dobro, da odgovornost ne pade na ves parlament, ampak samo na par oseb v zunanjem ministrstvu.

Kdaj bo naš parlament naredil konec tajni absolutistični in mnogostranski pogrešni zunanji politiki, o tem imajo odločiti parlamentarne, osobito odgovorne vladne stranke.

z načelnikom generalnega štaba vojvoda Petrom Bojovićem in voj. ministrom Zečevićem. Sestanek je trajal dve uri. Obveščeni krogi trdijo, da je imel sestanek svrhu, da se doseže sporazum glede uporabljanja vojske proti protidržavnim elementom, če bi ti izzvali s svojim zadržanjem kako tako državno akcijo. Vojaštvo bi bilo rezerva orožništva.

Belgrad, 26. julija. Predsednik skupščine dr. Ribar je dal na podlagi poslovnika zapreti sobo v parlamentu, ki je bila doslej na razpolago komunističnim poslanecem in ki je bila središče komunistične akcije. Najbrže bo komunističnim poslancem še toliko časa dovoljeno udeleževati se sej skupščine, dokler se ne sprejme zakon o zaščiti države.

Belgrad, 26. julija. Na današnji ministrijski seji se je razpravljalo o ukrepih za zaščito države ter je bila sprejeta končna redakcija tozadavnega zakona, o katerem bo popoldne razpravljala zakonodajni odsek. S tem zakonom se razpusti komunistična stranka, ker kot protidržavna ne more več obstojati, ter se razveljavijo vsi mandati komunističnih poslancev. Zakon je sestavljen po vzorcu protikomunističnih zakonov v Švici in Ameriki.

De Valera o bodočnosti Irske.

Dne 23. t. m. je irska delegacija z De Valerom na čelu zapustila London in se vrnila v Dublin. Tu so priredili De Valeri slovesen sprejem. De Valera je imel na množico kratke nagovore, v katerem je rekel: »Irska nam je dala tekom zadnjih dveh let mnogo nauk, kako se za svobodo ne dela z besedo, ampak z dejanjem. Če bomo še vnaprej delali tako, kakor smo zadnji dve leti, potem bo odveč govoriti o svobodi, ker jo bomo imeli.«

Ob svojem odhodu iz Londona pa je dejal irski voditelj: »Dasiravno je neposredna bodočnost negotova, vendar popolnoma zaupamo v končni uspeh irlandske stvari.«

Kaj gotovega o angleških predlogih se

MAŽARI INTERNIRALI ČESKE VOJAKE.

Praga, 26. julija. (Izv.) Uradna »Češkoslovenska Republika« priobčuje daljši članek, v katerem se bavi z vprašanjem na Mažarskem interniranih vojakov in orožnikov, ki so nevede prešli mejo med

obema državama in so jih mažarske oblasti aretirale ter jih kljub vsem urgencam ne spuste. Ostro se obrača proti mažarski vladi in pravi, da to nikakor ni v skladu z zagotavljanjem prijateljstva, ki so ga vladni listi vedno polni. Zahteva, da se ti ljudje nemudoma izpuste domov.

Pismo iz Zagreba.

Zagreb, 25. julija 1921.

Naš g. komisar.

Kakor Vam je znano, nam je Pribičević nedavno poslal iz Beograda za komisarja Jurja Demetrovića. On sam se je vedno rad prišteval med svobodomiselne in frimasonske elemente na Hrvatskem in to mu je najbrže dalo povod, da je pričel politične dnevnike opozicije ne samo cenzurirati, temveč je pričel čitateljem celo posamezne izvide odzemat, da se ne bi »pokvarili« s hrvatskim opozicijskim duhom.

Demetrović je torej začel delati po navodilih svojega gospodarja in po receptu svojega prednika v komisarjski službi, Cuvaja. Temu pa se nikar ni čuditi, ker to popolnoma odgovarja ne samo njegovi »odgoji« v policajdemokratski stranki temveč tudi njegovi nedavni preteklosti pred našim narodnim ujedinjenjem. Poslušajmo, kaj o tem pripoveduje naša narodna kronika:

Korać, drug in pobratim Demetrovićev, mu sporoča v socialističnem listu »Pravdi« v začetku l. 1918. sledeče: »Naša pota so se razšla že tedaj, ko si storil, kar si storil, gotovo pa že tedaj, ko si meni in dr. Radoševiću javil rezultat svojih konferenc z dr. Rennerjem na Dunaju, ko si namreč od naju dveh zahteval, da se naša stranka (social-demokratska) neposredno ali neposredno upre v voz neoficialne politike grofa Czernina. Zahteval si od naju, da o tem molčiva; vendar sva smatrala za svojo dolžnost, da o tem informirava nekatere člane akcijskega odbora.«

Demetrović ni zanikal teh konferenc, temveč je v »Novostih« izjavil, da je delal in iskal zvez, s pomočjo katerih naj bi se zrušil Raucherov režim ekskluzivistične politike na Hrvatskem. Korać je nato odgovoril: »Kar se tiče njegovega (Demetrovićevega) odgovora z dr. Rennerjem, Demetrović prav dobro ve, zakaj gre. Da pa hoče on to stvar lepo spraviti s sveta in se skriva za znani izgovor o privatnih razgovorih, to gre na račun njegove politične morale. Nikakor pa ne gre za one stvari, ki jih navaja on v svojem odgovoru, temveč za predloge, ki nam jih je prinesel z Dunaja z ozirom na stockholmsko konferenco.«

Znano je, da so centralne vlade na čelu z grofom Czerninom, hotele ucvrstiti svojo politično pozicijo, hotele inšcenirati sestanek v Stockholmu, na katerem naj bi jugoslovanski proletarijat izjavil svoje zadovoljstvo s tedanjim stanjem.

R. di tega predbaciva Korać Demetroviću: »Zakaj ne informira javnosti o predložit, ki jih je prinesel s seboj? Zakaj ne pove javnosti, da sva mu jaz in dr. Radošević takoj dejala, da smatraya tako politiko za udarec našim težnjam za narodnim ujedinjenjem in za podpiranje frankovske politike? Zakaj ne objavi v javnosti, da nama je ponujal potne liste za inozemstvo v 24 urah, če pristaneva na njegove predloge? Zakaj ne pove, da je v to svrhu zahteval od mene legitimacijo, da gre v Stockholm, da bo to politiko vodil na lastno pest in na lastno odgovornost, mi pa naj v vprašanju narodnega ujedinjenja dalje vodimo politiko, kakršno vodimo.«

Demetrović je takrat odgovoril, da on ni prijatelj radikalizma, Korać pa da je »pasivni radikalec«.

To je samo kratki izvleček onega, kar je o sedanjem hrvatskem komisarju zapisano na straneh nedavne preteklosti. V tem času, ko se je Demetrović klanjal in hlinil na Dunaju, je dr. Korošec vodil najostrejšo borbo za narodno osvobodjenje in ujedinjenje.

Med tem pa je bil Demetrović izključen iz socialdemokratske stranke in je kmalu postal urednik »Hrvatske Njive«, ki se je norčevala iz »klerikalne« majske deklaracije in prav ostro napadala Kreka. Korošca, Jegliča in Mahniča.

Ob prevratu se je Demetrović poskušal vrniti v Narodno Veče, ali je bil Korać proti. Pozneje se je prerinil v konstituanto in je tam tako »verno« služil vsem velikom-

srbskim težnjam, da so ga skupaj z Zofko Kvedrovo postavili v starodavno palačo hrvatskih banov.

K tej biografiji hrvaškega komisarja moram dodati še to, da piše o njem njegov pobratim Vitomir Korač v letu 1918. v socialističnem listu »Pravdi« med ostalim tudi to, da je »brez pooblastila in na skrivaj ter brez znanja kompetentnega foruma stranke, da celo tajno in skrivaje pred njim (Koračem) samovoljno razpolagal z zaupanim mu imetjem stranke in s pomočjo tega samovoljno in brez znanja stranke prodal neko strankino podvzetje (Pučko tiskarno) iz strankinih rok v druge privatne roke.« Demetrovič je to zadevo oddal takrat sodniji, ali do obravnave še do danes ni prišlo.

Glejte, takega »pacifikatorja« je do bila Hrvatska!

Lakota v Rusiji.

Iz Revala poročajo 19. t. m.: Na vse-ruskem agrarnem kongresu, ki se dne 17. v Moskvi, so razpravljali vprašanja tiščja se lakote. Govorniki so naglašali, da je Rusija obsojena na smrt, ako se žito ne bo uvažalo od zunaj. Tudi tedaj, ako se nujna količina potrebščine zniža za tri petine, bo primanjkljaj na žitu še znašal 88 milijonov pudov. Očitati so sovjetskim oblastnikom, da hočejo zanetiti socialno revolucijo v času, ko rusko ljudstvo lakote umira.

Sovjetski zastopnik Bogdanov, ki prisostvuje kongresu, je skušal zborovalce pomiriti z zagotovilo, da pripravljajo Ljenu ukaz, glasom katerega se polovica nacionalizirane zemlje vrne prvotnim lastnikom.

Dne 21. t. m. poročajo iz Revala, da položaj v Petrogradu vsak dan strašnejši. Po 9. jul. ni dospelo več niti en vagon živil na Nikolajev kolodvor. Kruha dele le še po 3/4 funta na osebo za tri dni. Da nekoliko oblaže napetost položaja, so si boljše izmislili posebno sredstvo. Po tovarnah in delavnicah odpuste vsak dan do 500 delavcev in jih pošljejo v notranjost iskat živil. Putilove in Trouboprotkatnijeve delavnice so zaprte. V arzenalu delajo samo toliko, kolikor potrebujejo komunistični voditelji in uradniki zase, da zamenjujejo izdelke z živila.

Moskva, 26. julija. Petrogradski pomožni komite za gladovno ozemlje se obrača do proletarijata vsega sveta s prošnjo, naj se prireajo koncerti, gledališke, cirkusne in kinematografske predstave na korist stradalajočim v Rusiji.

Moskva, 26. julija. Ukrajinski ljudski komisarjat za prehrano naznanja, da je v Ukrajini do danes pripravljenih 70 milijonov pudov žita.

Kolera na Poljskem.

Lvov, 26. julija (Izv.) Ukrajinski dopisni urad objavlja vesti, da je kolera že prešla meje Poljske in je zahtevala že ogromne žrtve med prebivalstvom. Nevarnost nadaljnjega razširjanja je tem večja, ker so sanitetne priprave zelo pomanjkljive. Manjka zdravnikov in zdravil. Potrebna je nujna pomoč, da se zajezi ta grozna bolezen.

Ratifikacija trianonske pogodbe.

Pariz, 26. julija. Danes sta se izmenjali v Parizu ratifikacijski listini trianonske mirovne pogodbe med zavezniki in Madžari. Pogodba je stopila takoj v veljavo.

London, 26. julija. Posledica uveljavljanja trianonske pogodbe je predaja Zapadne Ogrske Avstriji in pečuskega premogovnega ozemlja od strani Jugoslavije Madžarski. Akt prevzemanja Zapadne Ogrske po Avstriji bo trajal nekaj tednov, zato je določila poslaniška konferenca za

zadnji termin izročitve 27. avgust. Častniški detachmenti entente, katerim je poverjeno nadzorstvo predaje, so bili ojačeni.

Gornja Šlezija samostojna država?

Varšava, 26. julija. Po ameriških častniških poročilih stoji načrt, izpremeniti Gornjo Šlezijo v samostojno nevtralno državo, v ospredju posvetovanj. Vladna komisija naj bi bila sestavljena iz zastopnikov Italije, Poljske in Nemčije; h komisiji bi se naprosil tudi ameriški delegat.

Zbližanje med češko in Poljsko.

Varšava, 26. jul. (Izv.) V političnih krogih se z zadoščenjem komentira prihod češkega ministra dr. Hotovca na Poljsko. Smatra se, da pomeni ta prihod velik korak k zblizanju med obema slovanskima državama. Poljski zunanji minister dr. Skirmunt je v tej zadevi izjavil novinarjem, da je namen prihoda dr. Hotovca pred vsem ta, da se s poljskimi odločilimi faktorji dogovori glede trgovske pogodbe, ki bo sklenjena v septembru med obema državama. Jasno je, da je ta trgovska pogodba odločilnega pomena tudi za politične zveze med obema državama, kajti paralelno s trgovsko zunanjo politiko mora iti tudi vsa druga državna politika.

Karel se naseli na španskem.

Pariz, 26. julija. (Izv.) Po vesteh tukajšnjih vodilnih listov se bivši cesar Karel naseli v najkrajšem času v Španiji. Švicarska vlada mu je namreč sporočila, da mora najpozneje 31. avgusta zapustiti njen teritorij.

VELIKA PROTIŠPANSKA VSTAJA V MAROKU.

Madrid, 26. julija. Vojni minister je izjavil časnikarjem, da trdnjava in tabor pri Melilli nimata nobene zveze več z najsprejnejšimi postojankami. Vstaja plemen je splošna in popolna. Ne ve se, koliko kolon se bo vrnilo domov. Ker je čuti pokanje pušk v smeri proti Batemu, se da sklepiti na to, da so tamkaj še vedno španske čete. Španci so uničili svoj letalski material, da bi ga sovražniki ne zaplenili in sedaj nimajo nobenih letal več.

VRHOVNI SVET ZAVEZNIKOV.

London, 26. jul. Reuterjev urad javlja uradno: Vrhovni svet se sestane dne 4. avgusta v Parizu. Lord Curzon in Balfour bosta na tej konferenci zastopala Anglijo. Lloyd George pa se konference najbrže ne udeleži.

GRŠKO—TURSKA VOJSKA.

London, 26. jul. (Brezčično.) Iz Carigrada poročajo, da je sklenila angorska vlada, da se umakne iz Angore v Sivas. — Druga poročila pa poročajo, da so Turki Grke porazili!

Sprejem kraljevega namestnika Ivana Hribarja.

Včeraj ob 5. uri 25 minut je prispel iz Prage v Ljubljano novi kraljevi namestnik za Slovenijo Ivan Hribar, minister in dosedanji jugoslovanski poslanik pri češkoslovaški vladi.

Že pred prihodom vlaka se je zbralo na kolodvoru in pred kolodvorom številno občinstvo. Na peronu so čakali kraljevega namestnika dosedanji deželni predsednik dr. Baltič s poverjeniki deželne vlade, načelniki in uradništvo vseh državnih uradov, general Dokič s častniškim zborom, zastopnika cerkvene oblasti generalni vikar prošt Andrej Kalan in kanonik dr.

Čekal, župan Anton Pesek, in občinski svetniki, mag. ravnatelj dr. Zarnik z mag. uradništvom, zastopnik rektorja ljubljanskega vseučilišča prof. dr. Aleš Ušeničnik s prof. Gavazzijem, zastopstvo ljubljanske sekcije Jugoslov. novinarskega združenja s predsednikom Fr. Smodejem, zastopniki trgovske in obrtne zbornice, Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, trg. društva »Merkur«, Pokrajinske zveze obrtnih zadrug, Zveze gostilničarskih zadrug in raznih drugih korporacij ter društev. Vzdolž perona je bila postavljena sokolska konjenica, vojaška godba, Sokoli, gasilci ter pevski društvi »Slavec« in »Ljubljanski Zvon«. Ko se je pripeljal brzdovlak, je godba zaigrala narodno himno.

Prvi ga je pozdravil dosedanji deželni predsednik dr. Baltič. Nato je pozdravil namestnika v imenu občine mag. ravnatelj dr. Zarnik. Zatem je pozdravil namestnika dr. Zahorski kot namestnik češkoslovaškega gen. konzula dr. Beneša in kot zastopnik češkoslovaške kolonije v Ljubljani. Gen. vikar prošt Andrej Kalan je pozdravil namestnika v imenu cerkvene oblasti in duhovščine ljubljanske škofije. Zatem je pozdravil namestnika Ivana Hribarja poveljnik dravske divizijske oblasti general Dokič. V imenu SKS ga je pozdravil g. Černe, ljubljanski župan g. Anton Pesek pa ga je pozdravil z željo, da bi po svojih močeh pomagal k konsolidaciji razmer v ljubljanski občinski upravi. Kralj. namestnik Ivan Hribar je odgovoril:

»Na lepih besedah, katere sem čul od vas vseh, srčna vam hvala! Prihajam v Ljubljano, v mojo milo Ljubljano, v kateri sem toliko časa deloval in kateri sem mnogo svojih moči posvečal, kakor sem tudi za povzdigo slovenskega naroda. Ali pustimo na strani osebni moment. Res je, da me je silno razveselilo, ko sta mi Nj. Vel. kralj Peter I. in naša vlada izkazala veliko zaupanje, ki sta me postavili na čelo moje sloven. domovine, za katero sem deloval že v oni dobi, ko je visel nad mano Damoklejev meč, v kateri bi me lahko stalo tudi moje glavo. Ako sem tedaj imel poguma delovati za to idejo, morete verjeti, da imam sedaj tudi moči, ako mi fizične moči ne opešajo, ko morem z odprtim vizirjem delovati za oni ideal, za katerega sem deloval pod avstrijskim režimom, za ujedinjenje naše slavne in mogočne domovine. Nadejam se, da bo postala še slavnejša, ako bomo vsi v vseh slučajih videli, kaj smo ji dolžni. Predvsem moram naglašati glede poslovanja sledeče: Prihajam sem, da branim in ščitim pravo in pravico (Bravo!). Jaz ne poznam nobene razlike med državljani Jugoslavije, najsi bodo te ali one stranke. (Odobranje.) Vsi so državljani iste države, vsak ima pravico do zakonite obrambe. Priznavam, da sem videl na svojem bivanju zunaj domovine, da je nastalo neko medvladje od one dobe, odkar je Narodno Večje izročilo v roke Nj. Vis. regenta prestolonaslednika Aleksandra vlado in do tistega 28. junija, ko je bila na Vidov dan sprejeta ustava. Medvladje, ako tudi pod silo predvojnih razmer, je posebne vrste stvari ustvarila in tudi pri nas smo mogli videti, da je včasih zalibog mesto prava in pravice vladala samovolja. Odkar je pa bila ustava sprejeta v Belgradu, imamo temelj, najsi bo ustava slaba ali dobra. Ali po mojem prepričanju je ustava dobra, kakor priznavajo to tudi prosvetljeni narodi, kakor češki in francoski. Čehi celo poudarjajo, da je naša ustava boljša kakor njihova. Ustavo imamo. Temelj države je tu. Na tem temelju moramo graditi zakonodajo. Zato preneha sedaj vsako drugo gospodarstvo, ker vlada tu pravo in pravico. Prihajam sem kot zaščitnik prava in pravice, kot namestnik našega vzvišene kralja, ki je toliko žrtvoval za idejo, za katero je od svoje mladosti deloval, trpel celo v strelskih jarkih, in dosegel veliko

zadoščenje, da so se vsi trije deli naroda ujedinili v mogočno Jugoslavijo. V imenu kralja ne smemo nikdar drugega izgovoriti kakor pravico in zakonito pravo. V tem smislu hočem delovati s pomočjo vas vseh brez razlike strank, ker vem, da ste vsi verni državljani Jugoslavije, čije procvit je na srcu vas vseh. S pomočjo vas vseh bomo ustvarili veliko domovino, najbogatejšo državo, katere se bodo bali tudi naši sosedje, ko se bo število našega prebivalstva, ki ga more preživiti, povečalo. Ako hočete, da bo ta naša država dobra, vas prosim, da me podpirate pri mojih dobrih namelih. Jaz sam ne zmorem veliko, če je pa moja volja ojačena z voljo vas vseh drugih, postane mogočna reka.«

Nato se je kraljevi namestnik obrnil k dosedanjemu predsedniku deželne vlade dr. Baltiču in mu izrekel zahvalo in zaupanje upravnemu uradništvu deželne vlade, kateremu hoče biti prijatelj in zaščitnik in kateremu bo razložil svoje nazore, ko se mu predstavijo na vladi. Kraljevi namestnik Hribar je končal svoj govor z vzklikom: »Bog živi našega slavnega kralja Petra I. in Bog poživi njegovega zastopnika, presvitelega regenta prestolonaslednika Aleksandra. Naj živi naša ujedinjena kraljevina!« (Odobranje in vzklikanje.) — Godba je nato zaigrala kraljevsko himno in »Naprej«.

Po nadaljnjih pozdravih je pozdravil namestnika v imenu sokolstva dr. Murnik. — Za tem je odšel namestnik Ivan Hribar s spremstvom skozi glavni vhod pred kolodvor, kjer ga je sprejelo z živahnimi pozdravi številno ljubljansko občinstvo.

Izpred kolodvora se je razvil spreved, ki je šel po Dunajski, Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti do deželne vlade. Na čelu so jezdili sokoli, za tem so korakali vojaška godba, sokoli in gasilci, pevška družba, za katerimi se je peljal v vozu namestnik Ivan Hribar z dr. Baltičem, za njim so sledili vozovi z zastopniki oblasti in korporacij. Na državnih poslopjih kakor tudi po ulicah, po katerih je šel spreved, so bile izobešene državne in slovenske zastave.

Politične novice.

+ Pred diktaturo? Pred nekaj dnevi je objavil »Beogradski Dnevnik« na uvodnem mestu velezanimiv članek, v katerem ni zahteval nič več in nič manj kakor absolutno diktaturo za ministra notranjih zadev Pribičevića, češ da je on edini sposoben napraviti v državi red. Mnogi poznavalci belgrajskih zakulisnih bojev so smatrali, da je ta članek naročen — od kod, ni težko uganiti, in mnogo indicij govori za to, da je omenjena domneva zelo verjetna. Tako so razumeli stvar tudi številni nedemokratski belgrajski listi, ki so se srčni želji rodovine Pribičevićeve po neomejeni oblasti v državi odločno uprli, in upamo, da ne zastoni. Tako piše »Balkan« od 23. julija: »Mi nečemo danes nobene diktature, ne prosvetljene ne barske. Nočemo diktature ne od zdočaj, ne od zgoraj, ne diktature strank, ne posameznikov, čerpa bi bili diktatorji osebno pošten in pametni. Diktatura vodi v suženjstvo, v temo, v kri in propast, naš narod pa se je vedno bori proti tem zlom. Mi hočemo svobodo v redu in prosvetljenju in napredno zakonitost. Kakor se borimo z vsemi sredstvi proti diktaturi komunistov, tako se bomo neusmiljeno borili tudi proti diktaturi Svetozara Pribičevića. Ne vemo, zakaj bi njegova diktatura bila boljša od prve. Nasprotno še slabša! Oborožen z oblastjo, oprt na žandarmerijo in legije vohunov, podpiran od plačanih izvoznikaških listov, bi on utegnil našo državo dovesti v propast še prej kakor so Ljenu in Trockij upropastili Rusijo. Če se uresniči

Od občinstva je bil kot zastopnik bratov Hrvatov živahno pozdravljen.

Za tem je nastopila gđ. D. Verné, učiteljica na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V govoru: »Tretji red in žena«, je prav lepo in mestoma z docela novih vidikov poudarila naloge žene-tretjerednice. Odločno je zavračala brezverske šole in v živi sliki podala možne posledice. Zelo umestno je poudarila tudi nadzorstvo berila v domači hiši.

P. provincial se je zahvali gđ. učiteljici za govor, izreka zahvalo predvsem pripravljalnemu odboru, pravtako ravnatelju južne in inspektoratu državnih železnic za znižanje vožnje, konzorciju unionske dvorane, ki je blagohotno prepustilo dvorano v brezplačno uporabo, nisem govornikom in govornicam in vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli, da je svečanost tako lepo uspeša.

Zborovanje se je končalo nekako ob 8. uri zvečer z molitvijo; naenkrat pa je zadonela iz srede občinstva veličastna pesem: »Ti o Marija«...

V ponedeljek so imeli svoje zborovanje gg. in pp. voditelji III. reda. Obravnavali so večinoma praktične stvari za duhovno vodstvo III. reda in se je ustanovila zveza duhovnikov-tretjerednikov.

LISTEK.

Slavnostno zborovanje ob pri- liki 700 letnice III. reda franči- škanskega.

Veličastna manifestacija katoliške misli.

(Dalje.)

Ob 2. uri popoldne se je vršilo zborovanje odborov z dežele in mest. Bilo je zelo obiskano. Po kratkem nagovoru prov. komisarja je pričel g. Ivan Korač, t. č. tajnik tretjeredne skupšč. ljubljanske s svojim govorom »O organizaciji tretjerega reda«. V kratkih potezah je opisal vse dolžnosti tretjerednih odborov. G. komisar je, zahvalivši se za stvarni in res potrebni referat, začel takoj s svojim govorom: »Napaake pri odbori«. Nato je prešel k važni točki: ustanovitve tečaja za tretjeredne bolniške strežnice. Vsi navzoči so to misel pristrčno pozdravili.

Ob 4. uri se je zbrala zopet vsa množica v frančiškanski cerkvi, kjer je govoril preč. p. definitor p. Regalat Čebulji:

»Sv. Frančišek, katoliški in apostolski«. V krasno razporejenem govoru je orisal sv. Očeta vsega ljubeznivega, preprostega in čudovito ponižnega in vendar pri vsem tem vedno univerzalnega bodisi v idejah, bodisi v svoji ljubezni. Po govoru so se vršile pete litanije Mater božje s številno asistenco — vsa cerkev pa je odpevala.

Ob 5. uri nato zborovanje. P. komisar otvori zborovanje, kratko pozdravi vse navzoče in prosi g. davčnega nadupravitelja K. Pirca, da prične s svojim govorom: »Karitativno delo tretjerega reda«. G. referent je prav lepo orisal krščansko karitas, njene naloge in njen svetovni pomen. Omenil je koncem tudi misijone, ki pravtako segajo v obsežni krog krščanske karitas. P. provincial se za govor zahvali in potem stavi p. Salvator predlog, da se misel bolniških tečajev čimprej uresniči — da se vsi tisti, ki hočejo osebno ali denarno sodelovati, oglašajo v tretjeredni dvorani.

Nato je predlagal p. provincial, da se pošlje vdanostna brzojavka sv. očetu v Rim, Nj. Vis. regentu Aleksandru, pravtako generalnemu ministru frančiškanov in vladiki mariborskemu. Občinstvo je predlog z navdušenim odobravanjem vzelo na znanje.

Za tem je nastopila gđ. Leta Voduš-kova in deklamirala »Pesem v proslavo sv. Frančiška« (zložil p. Evstahij). Za naravno in pristrčno izvajanje deklamacije je žela obilo pohvale od občinstva. — P. provincial je po kratkem vmesnem govoru naprosil g. dr. Božidarja Voduška, da prične s svojim govorom: »Sedanji čas in tretji red«. G. govornik je z globokim umevanjem naše dobe in naših razmer podal sliko našega zasebnega in javnega življenja, ki je polno ran. In potem je stopnjema kazal vzrok za vzrokom, dokler ni dospel do zadnjega vira našega gorja: odpada od Boga. Mir — tako zaželeno dobro — je toli pogrešano v naših dneh. Kje naj ga iščemo. Hodimo za Kristusom, uteljesimo v sebi Gospoda Jezusa in našli bomo mir svojim dušam!

P. provincial se je govorniku pristrčno zahvalil za prekrasno zasnovani govor, občinstvo pa je izredno živahno pozdravljalo govornika.

Nastopila je nato g. Vidmar iz Novoga mesta, ki je v treh točkah podala vso neumestnost moderne mode. Po njenem uspelem govoru je povabil zagrebški preč. p. gvardijan in komisar III. reda vse navzoče, da se udeležijo 700letnice v Zagrebu, ki se vrši 13., 14. in 15. avgusta.

diktatura Svetozara Pribičevića, bi naša domovina postala žrtve »jugovinske« čezvračajke, v kateri bi bili bratje Pribičevići sodniki in izvrševalci. Če dobi Pribičević diktaturo v svoje roke, bi v svoji propalosti utegnil obesiti lastnega očeta sredi Terazij (glavni trg Beograda). Ko je bila po zimi izdana »obznana«, je »Beogradski Dnevnik« to naredbo obsodil in silovito napadel pokojnega Draškovića. Danes pa vidi občinstvo, da Pribičević ni bil predalec od te gonje in jo je celo inspiriral, samo da izpodnese stolček Draškoviću. Biti danes na sumu kot Pribičevićev agent, znači v oči naše javnosti izgubiti vsak političen ugled. Zato Pribičeviću ne zaupamo! — Tako piše — srbski list!

+ Zemljoradniki in demokratje. O demokratih piše glasilo zemljoradnikov »Selo« od 24. julija pod naslovom »Politično ciganstvo« sledeče: »Demokratska stranka hoče živeti. To ne bi bilo nič hudega, ako bi to hotela s svojim delom in trudom. Tega pa ona neče. Ona hoče živeti od prevare. Na zadnjih volitvah so demokratje obetali kmetom zemljo. Prevarili so jih. Zemlja je ostala nerazdeljena. Veliki posestniki še danes živijo na svojih »spahlukih« (velikih posestvih). Obetali so osvobođenje kmetom v Bosni in Hercegovini, a prevarili so tudi te. 12. maja t. l. so izdali naredbo o »beglukih« (begovskih veleposestvih), s katero so male kmete izgnali z veleposestev. Obetali so »čivčijam« (najemnikom) v Macedoniji v zakup vzeta posestva, ali pogodba z muslimani od 27. junija t. l. daje tudi to zemljo begom. Obetali so, da bodo delali za narodno edinstvo, toda zapeljali so nas v prepričanje s Hrvati in te je »najurila« (nagnala) v posebno hrvaško republiko. Kaj niso ti ljudje vse obetali in sprejeli v svoj program? Kar pa so obetali, niso izpolnili. Milan Pribičević je obetal kmetom po kmečkih shodih, da bo na vsakem kravjem repu v hlevu ena električna svetilka in obetal jim je »avtomobilice«, s katerimi bodo vozili mleko v mesto. Strašno so jih prevarili. Zdaj hočejo še dalje živeti in izmišljajo nove načrte. Sklenili so, da je treba demokratski program kar najbolj »poseljačiti«, t. j. napolniti ga z novimi, omamljivimi obljubami in hajdi zopet na staro delo: na varanje ljudstva. Kakor vse kaže, bodo celo svoje ime izpomenili in bodo svoje stranke na novo krstili, ker to zahtevajo vsi mlajši demokratje. Izvolili so poseben odbor, ki naj pripravi predlog za skupščino, ki bo na jesen, da skupščina o tem definitivno sklene.« Članek zaključuje: »Grdo je od demokratskih voditeljev, če imajo še vedno našega kmeta za tako budalo, da se bo dal varati z novimi obljubami. Toda naš kmet je bister in je že zdavnaj izpregledal demokratsko prevaro.«

+ Neresnične vesti o krizi v češki ljudski stranki. Praga, 26. julija (Izv.) Povodom vesti o krizi v češkoslovaški ljudski stranki je izjavil poslanec dr. Hruban, da o kakem izstopu posl. Hlinke in tovarišev iz kluba katoliških poslancev in o krizi v ljudski stranki ne more biti nikakega govora. Slovaki so avtonomisti in istotako stojimo na avtonomističnem programu tudi mi Čehi. Razumljivo je, da so z ozirom na krajevne razmere male difference, ki pa nikakor niso načelnega pomena. Ljudska stranka je edina in zasleduje v polni meri svoj program.

+ Sestanek med Masarykom in Hainischem. Dunaj, 26. junija. (Izv.) Predsednik Češkoslovaške, dr. Masaryk, in predsednik Avstrije, dr. Hainisch, se sestaneta na progi Selztal—Linz—Budjevice. Kljub temu, da bo ta sestanek povsem privatnega značaja, se v političnih krogih z zadovoljstvom komentirajo, ker vidijo v njem pričetek prijateljskih odnosov med obema državama.

+ Češkoslovaška se pogaja. Praga, 26. julija. (Izv.) Vsled zvišanja izvozne carine, ki jo je uvedla Avstria, bo Češkoslovaška skušala v najkrajšem času prirediti pogajanja s Švico. Enaka pogajanja se bodo pričela tudi med Španijo in Češkoslovaško.

+ Opustitev mažarske fakultete v Bratislavi. Bratislava, 26. julija. (Izv.) Kakor znano, je obstojala na bratislavski univerzi mažarska juridična fakulteta. Vlada je sedaj odredila, da se v jeseni ta fakulteta zapre, ker ni nujno potrebna.

+ Italijanski »šničl«. Italijanska vlada je nedavno ustavila v Meranu tamošnje nemško glasilo zaradi tega, ker je primerjal Italijo s svetovnoznanim dunajskim »šničl«-nom. Italija je podobna šničlu: kolikor bolj ga točeš, toliko bolj se širi. Leta 1866. je dobila Italija Benečijo, po Kobaridu pa Trst in Trentin.

Dnevne novice.

— Odkritje spominske plošče dr. Lovro Pogačniku. V Kamni gorici se na rojstni hiši dr. L. Pogačnika odkrije na Veliki Šmaran dne 15. avgusta t. l. skromna spominska plošča v hvaležen spomin njegovemu delu za probujo krščanskega ljudstva. Po sv. maši na prostem bodo ob priliki odkritja govorili zastopniki organizacij, popoldne po litanijah se vrši javna telovadba. Pri slavnosti sodeluje jeseniška godba. Izkaznice za polovično vožnjo in kosilo (po 20 K) se naračajo do 10. avgusta

pri Orlovski zvezi. Prijatelji, ki posetite Brezje, napravite še prijetni izprehod v Kamno gorico. Društva z zastavami in narodne noše dobrodošle! Na postaji Otoče čakajo odposlanci, ki povedejo udeležence v Kamno gorico. Pokažimo, da znamo ceniti delo velikih mož! Iskreno vabljeni! — Pripravljalni odbor.

— Umrl je včeraj v Žužemberku gosp. župnik Berlan po kratki bolezni, ki si jo je nakopal v svoji naporni službi. Pogreb se vrši jutri, v četrtek, ob 10. uri popoldne v Zagradcu. Pokoj njegovih blagi duši!

— Umrl je v Metliki grško-katoliški župnik in konzistorialni svetnik Ilija Hranilović. Njegova rodbina je ena najuglednejših celega Žumberka. Studiral je v Novem mestu in v Zagrebu. Skoro celo dobo svojega duhovskega življenja je prebil kot župnik v Kaštu poleg Radovice nad Metliko. Vžival je velik ugled kot vzoren in delaven duhovnik. Na njegovo prizadevanje se je sezidala v Metliki grško-katoliška cerkev sv. Cirila in Metoda. Španska bolezen mu je zapustila jetiko kot kal smrti, katero so še pospešile velike dušne bridkosti, ki so ga obiskavale v zadnjem času. Vzgladno in vdano se je pripravljaj na smrt s pogostim prejemanjem sv. obhajila. Kot zadnjo milost si je s svojim trpljenjem in molitvijo izprosil srečen trenutek, da se mu je njegov najstarejši sin Nikica vrnil par dni pred smrtjo iz Prage kot promoviran doktor medicine. Njegovi oskrbi je zapustil ostale nedorasle otročiče. Vsem sobratom grškega in rimskega obreda bodi priporočen v memento. R. I. P.!

— Promoviral je 21. julija na staroslavni praški univerzi za doktorja prava g. Fran Terčič z Biljane na Goriškem. Častitamo!

— Fara ob Kolpi. Dne 18. julija ob 7. uri zvečer se je vršil v tukajšnji gostilni g. Bauerja sestanek glede zgradbe železnice Kočevje—Brod—Moravice, katerega se je udeležilo mnogo Faranov ter Brojanov. V kratkih in jedrnatih besedah sta razložila poslanec Škulj in poštar Bauer pomen ter pogoj nameravane železnice. Ljudstvo je zelo navdušeno in mnogi so že izjavili, da so pripravljeni dati tudi najboljše del svojega posestva brezplačno, le da bi tekla zaželjena železnica po naši krasni kostelski domovini. — Gg. inženirji so že tu in trasiranje se je že pričelo. Toplo se zahvaljujemo vsem našim zastopnikom, posebno pa g. poslancu Škulju.

— I. kongres jugoslovanskih trgovskih visokošolcev v Ljubljani 5., 6. in 7. sept. t. l. Kongres, ki je bil zamišljen za 16., 17. in 18. avgust t. l., je prenešen na 5., 6. in 7. september t. l. Posebno so igrali sledeči nepredvideni momenti: važno vlogo pri odločitvi za preložitve. Ljubljanski sejm je radi tehniških neprilic prenešen na september. Tretjeletniki zagrebški trg. visoke šole gredo v avgustu na poučno ekskurzijo v Čehoslovaško in Nemčijo. Mnogo kolegov je bilo nenadoma vpoklicanih k orožnim vajam, kjer ostanejo do konca avgusta. Radi preložitve je podaljšan tudi rok za javljenje predavanj in časopisnih člankov do 10. avgusta. Za kongres vlada veliko zanimanje pri vseh članih kakor tudi v trgovskih krogih. O tekočih zadevah bo odbor vedno poročal potom časopisja.

Listek.

— Na Zgornji Beli pri Predvoru se je pojavila griža. Treba bo strogo postopati, da se ta bolezen ne razširi.

— Iz Kokre nam poročajo: Kokrjani smo, kar se tiče pošte, zelo zapostavljeni. Pred več leti je bila pošta v Spodnji Kokri, pa jo je velenec Fuks spravil na Fužine in če smo se potegovali za pošto, je prišel takoj nemški komisar Hummel in pošta je ostala kljub prošnjam na Fužinah. Sedaj ima neki nemški grof to posestvo in pošta je Nemcu na ljubo na Fužinah. Pošta spada v Spodnjo Kokro, kjer je župnišče, šola in večina prebivalcev. Prostor za pošto nam bo dal naš dobri Jurij Povšner.

— Rogaška Slatina. 24. t. m. je prispel v to zdravilišče bivši minister za zunanje zadeve dr. Ante Trumbić, ki ostane tu kakih 14 dni. Tudi je že par dni tukaj minister n. r. dr. Ninčić s svojo rodbino.

— Občni zbor »Društva bančnega uradništva Slovenije« v Ljubljani se vrši v četrtek dne 28. julija t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Ker je isti izredne važnosti, se pričakuje polnoštevilne udeležbe. (K)

— Civilne obleke. Vojaška intendantca za Slovenijo razglasa, da so civilne obleke za razdelitev pripravljene in da se v kratkem izroče zastopnikom občin. Nadaljnje prošnje za vrnitev civilne obleke od sedaj naprej ne pridejo več v poštev in jih ni več predlagati; le ujetniki, ki so se vrnili po 1. maju 1921, smejo vlagati prošnje potom pristojnega občinskega urada.

— Velikanska eksplozija v Pulju. Italijanski listi poročajo o veliki eksploziji, ki se je zgodila 21. t. m. ponoči v bližini Pulja. O dogodku poročajo sledeče: V četrtek 21. t. m. okrog 12. ure zvečer je prebivalce Pulja prebudila močna detonacija, vsled katere so popokala okna, velik svet požara pa je razsvetlil celo mesto. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo na ulice, od kod pa se je moralo umakniti,

ker so padali razni predmeti: deske, trami, kamenje. Po daljšem času se je šele razvedelo, da je zletela v zrak smodnišnica, ki se nahaja v gozdu v Vallengi pri Pulju. Prvotno se je mislilo, da gori vse ogromno skladišče municije, ki se nahaja tam. V resnici je tudi obstojala velika nevarnost, vendar pa se je ognjegascem in vojaštvu posrečilo požar omejiti samo na objekt št. 32, ki je uničen do tal. Število žrtev še ni ugotovljeno, vendar je gotovo, da je nad 150 mrtvih in ranjenih. Zdi se, da je eksplozijo povzročila zločinska roka, ker se drugače ne da razlagati. — Ob času eksplozije se je nahajalo v luki tudi več ladij. Na parnik »Albatros« je padel kos gorečega lesa. Ladija je bila v hipu v plamenu in je zgorela.

— Velik shod za moše in fante se vrši na Zaplazu na Dolenjskem v nedeljo dne 31. julija. Predvsem se zahvalimo pri službi božji za srečno vrnitev iz vojske. Minilo bo ravno sedem let, kar se je na dan mobilizacije 1. 1914 vršil zadnji podoben shod. Može in fante iz okolice vsi k naši ljubi Materi božji zaplaški! Cerkevni govor bo imel vseučiliški profesor g. dr. Gregor Rožman iz Ljubljane. Po službi božji, ki bo ob 10., se vrši zunaj cerkve tabor, kjer nastopijo različni govorniki, učenici in preprosti iz kmečkih vrst. Po popoldanski službi božji nastopijo okoliški Orli s svojimi prostimi vajami. Sodeluje godba iz Višnje gore. Za želoce poskrbite udeležniki sami, za dušo bo pa poskrbljeno na Zaplazu. Fanta se bo dobila: voda zastoni, vino in pivo za denar. Veselice ne bo, telovadbo boste gledali brez vstopnine, stroškov torej se ni bati. Pripravite se in agitirajte za obilno udeležbo pri sosedih. Na svidenje in Bog živi!

— 160 milijonov kron. Pred par dnevi je bila dokončana izmenjava avstrijskega denarja v Šibeniku in onih krajih, ki so bili dosedaj okupirani od Italijanov. Izmenjava se je vršila na sledeči način: Za vsoto do 5000 K je veljala relacija 1 : 10, od 5 do 20 tisoč 1 : 20, od 20 do 50 tisoč 1 : 30, 50 do 100 tisoč 1 : 40, od 100 do 250 tisoč 1 : 50 in za vsoto preko 250 tisoč se je menjalo v razmerju 1 dinar : 100 kronam.

— Pevska zveza. Prosim vse one zore, ki nam še niso odgovorili glede udeležbe v Kamniku, da to nemudoma store, ker začnemo te dni razpošiljati note in izkaznice za zborove zastopnikov na zborovanju. Izkaznice za druge udeležence bo začela izdajati PZ začetkom avgusta. Opozorjamo že sedaj, da bo imel pravico glasovanja na obnem zboru le tisti zastopnik, ki se bo izkazal s posebno delegatsko izkaznico in čigar zbor je poslal odboru PZ izpolnjeno izjavo in preglednico, na podlagi katere je zbor šele sprejel v Pevsko zvezo. (§§ 4. in 13. društvenih pravil.) Radi tega naj dotični zbori, ki nam še niso vrnili poslanih preglednic, pošljejo takoj natančno izpolnjene izjave in preglednice odboru Pevske zveze, Ljubljana, Ljudski dom, kjer se dobi tudi vse informacije.

— Absolvirani trg. visokošolci (diplomirani eksportni akademiki) so naprošeni, da upošlejo svoja ime, absolvirano trg. visoko šolo, kraj in čas absolviranja ter sedanje nameščenje pripravljalnemu odboru za I. kongres jug. trg. visokošolcev, Ljubljana, Bleiweisova cesta 32. Odbor radi podatke v svrhu statistike in eventualnega združenja vseh jug. absolventov trg. visokih šol. O kongresu izide posebna brošura s statistiko. Odbor je prepričan, da nam starešine, ki so že davno nameščeni kot šefi in direktorji v tu- in inozemstvu pomagajo ustvariti naši izobrazbi odgovarjajo socialni položaj.

— Trgovski visokošolci, ki posetijo I. kongres jugoslov. trgovskih visokošolcev, dne 5., 6. in 7. septembra v Ljubljani, naj prijavijo na dopisnici ime, železniško postajo, kjer nameravajo vstopiti ter natančen naslov pripravljalnemu odboru v Ljubljano. Bleiweisova cesta 32, in sicer direktno, do 15. avgusta. Odbor potrebuje te podatke za preskrbo znižane vozne cene po železnici, preskrbo polovične cene za obisk sejna, prenočišča itd. Delegati prejmejo v kratkem plakate, tiskovine in nadaljnje odredbe. Delegati se nahajajo v sledečih krajih: Starec Vladimir. (centralni odbor) Ljubljana, Bleiweisova cesta 32. — Paic Tonka. Zagreb, Visoka škola za trgovino in promet. — Kovač Drago, Sisak, Petrinja. — Ogrizek Srečko, Maribor. — Salmić Rafko, Celje. — de Pesut N., Sarajevo, Zrinjskoga ulica 17. — Gjurić Marek Zvonimir, Split. — Ilić Vjekoslav, Vis. — N., Belgrad-Zemun, Nikolićeva ulica 13. — Popović, Predrag, Novi Sad, Dunavska ulica 4. — Džudić M., Ruma (Srem).

— Soudeleženci pri atentatu na ministra Draškovića. Policija javlja: Hereigonja Rudolf, rojen leta 1896, v Zagrebu, srednje postave, kostanjevih las in obrvi, ovalnega črnega obraza, sivih oči, visokega čela, širokih ust, popolnih zob in okroglega podbradka ter Lapandije Dimitrije, imenovan Diko, rojen leta 1899, v Dvorovi v Bosni, dijak trgovske visoke šole, sta nujno osumljena soudeleženci pri atentatu na ministra Milorada Draškovića. Kdor poda sled ali aretirata katerega izmed teh dveh, dobi nagrado 1000 dinarjev.

— Pobegla kaznjena. Kaznjena Terezija Capl je pobegnila iz kaznilnice v Begunjah. Obsojena je bila od dož. sodnije Ljubljana radi tatvine k 5 letni težki ječi.

— Tatvina v Podlonku. Vovk Andrej iz Trnovega pri Gorici, se izdaja tudi za Franca Bruner, je ukradel dne 13. t. m. na škodo Jakoba in Antonije Smid v Podlonku št. 11 stvari v vrednosti 3000 kron.

— Ker se nam obeta velika lakota, sem šel od doma! Brez potnega lista je prišel v Jugoslavijo Tone Balde. Delal je na Opčini. Povedal je: Pri nas ni nikjer nobenega zaslužka. Ker ni denarja in živil, se pričakuje lakota. Posledno slabe čase pričakujejo tisti, ki se nočejo Lahom zavzeti. Ili moramo zato s trebuhom za kruhom!

Stajerske novice.

š Namestnik Ivan Hribar se je peljal včeraj okoli 2. ure popoldne skozi Maribor. Na kolodvoru sta ga pozdravila okrajni glavar dr. Lajnsič in mariborski župan Viktor Grčar. Namestnik Ivan Hribar se je v daljšem govoru zahvalil za pozdrave. Nato se je odpeljal proti Ljubljani.

š Ugotovitev. Dopisa o »ulici treh atentatorjev« v Mariboru nam ni poslal g. Fr. Pirc in tudi ni žnjim v nikaki zvezi.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je včeraj ob 2. uri popoldne 11letni Vladimir Zirkelbach, sin g. Zirkelbacha, faktorja Jugoslovanske tiskarne. Pokojni deček je bil jako nadarjen in marljiv ter je z velikim veseljem sodeloval pri orlovskem naraščanju. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 4. uri popoldne. Večna luč naj sveti njegovi nedolžni in nepokvarjeni duši! Težko prizadeti rodbini pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Ij Odbor Ljudskega odra v Ljubljani ima važno sejo nocoj ob 8. uri v navadnih prostorih Ljudskega doma. Odborniki in odbornice naj se te seje zanesljivo udeležijo. — Tajnik.

Ij Osrednji odbor SKSZ ima v četrtek dne 28. julija ob 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni kratko sejo. — Podpreds.

Ij Uradne ure pri delegaciji ministrstva financ. Z ozirom na nastopivšo občutno vročino so določene uradne ure pri delegaciji ministrstva financ in tej podrejenih oblastvih in uradih v Ljubljani do vsrtega 20. avgusta t. l. od 7.30 do 14. ure; blagajniške ure pa od 8. do 13. ure.

Ij Iznajdljivi fiskus. Zdaj je naš strokovno vseskozi prefrigan finančni minister obdavalci klub društva, pri katerih se plačuje članarina 2 ali več kron mesečno. Za eksempl navedemo »Krožek magistratnih uradnikov« od katerega hoče davčna administracija za leto 1920 imeti nič več in nič manj kot K 952.— reci in piši: Devetsto dvainpetdeset kron!! Pa znaša članarina za eno leto komaj povico tega, — kje so pa upravniki stroški?!

Ij Umrl so v Ljubljani: Matija Serše, zaselnik, 83 let. — Marija Ladiha, dijalkinja, 15 let. — Josip Steigenberger, svečarski pomočnik, 25 let. — Matija Brezjan, čevljar, 50 let. — Elizabeta Rozman, zasebnica, 58 let. — Ivan Škofje, bivši trgovec in hišni posestnik, 86 let. — Franc Zelnik, železničar v p., 57 let. — Milan Kušar, rejeneč, 7 mesecev. — Andrej Podrekar, čevljar, 44 let. — Ludovik Sedej, opekarn. delavec, 15 let. — Vekoslav Švajcar, rejeneč, 5 tednov. — Ernestina Neubauer, rejenska 3 mesecev.

Ij Solnčna kap je zadela železničarja Rudolfa Zelnika, ko je šel v Spodnji Šiški skozi Gasilsko ulico. Bil je precej mrtev.

Ij Aretacije v Ljubljani. Državna varnostna straža je aretirala dne 26. t. m. dve osebi zaradi javnega nasilstva, enega zaradi hudodelstva tatvine, enega zaradi beračenja in štiri osebe, ker so brez potnega dovoljenja prekorajile demarkacijsko črto.

Ij Mladi zločinec. Policija je aretirala mladega, 10letnega dečka, ker je ukradel 1600 kron denarja. Deček je dal spraviti ukradeni denar materi, ki mu je rekla: »Glej, da tega ne bo nihče izvedel!« Denar je ukradel v neki trgovini. Mladi tat je izvršil še več drugih tatvin.

Ij Dotičnik, ki je pomotoma vzel velik rujav kuvert z raznimi odloki Zavarovalnice proti neugodam v Nemčiji, naj dotični kuvert z vsebino takoj odda pri linici na pošti.

Ij Najdeno. Zdravniški aparat (Kehlkopf). Dobi se v upravnistvu »Slovenec«.

Razna poročila.

Negotovost zaradi washingtonske konference. Med ameriško vlado in japonskim poslanikom Shidehoro v Washingtonu se nadaljujejo pogajanja, pod kakimi pogoji bi bila Japonska pripravljena udeležiti se washingtonske konference glede Daljnega Vzhoda. Zdi se, da polaga Japonska največjo važnost na svobodo japonske kolonizacije. Konference se bodo udeležili tudi zastopniki angleških dominionov. V zadnjem času je zopet zavladal optimizem glede rezultatov konference (»New York Herald«).

Protispanjska vstaja v Maroku. V Maroku, v kolikor spada pod oblast Španije, so se uprli domačini pod vodstvom Raisulija in Abd-el-Maleka, napadli španske čete in jih porazili. Pri tem je bil španski general Silvestre ubit. Poraz sicer hrabri Španci je povzročila revolta domačinov v njihovi posadki. Vstaji so zelo dobro oboroženi in imajo celo topove.

Nesoglasja med Francijo in Anglijo še vedno niso poravnana. Francija hoče na vsak način odpustiti v Zgornjo Šlezijo II. divizijo pod poveljstvom generala Vidolona, Anglija pa se temu odločno upira in vztraja na tem, da se mora preje sklicati medzavezniški vrhovni svet, da zgornješlezjsko vprašanje definitivno reši. Anglija podtika Franciji namen, da hoče z vojaštvom podpredi IV. poljsko vstajo, ki se v Gornji Šleziji zopet pripravlja. Vendar pa je gotovo, da se bosta obe vladi končno le sporazumeli.

Petrogradsko pristanišče odda sovjetska vlada inozemski akcijski družbi, da je popravi in izgradi. Polovica akcij bo v rokah Angležev, polovica pa bo last sovjeta.

Dijaški vestnik.

d Važna seja SDZ se vrši v petek dne 29. julija ob pol 14. uri v pisarni SKSZ v II. nadstr. Ljudskega doma. — Predsednik.

d Tovariši in tovarišice, ki sodelujejo v tragediji »Uboštvo«, naj pridejo zanesljivo v četrtek dne 28. julija v pisarno SKSZ. — Predsednik SDZ.

Orlovski vestnik.

Seja okr. sveta se vrši danes ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Rebolj, predsednik.

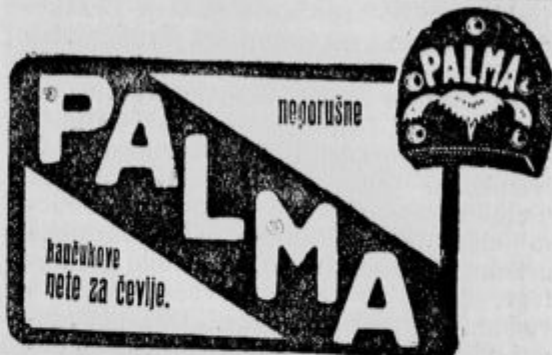
V Ptuj na I. prileski orlovski tabor se z vso vneto pripravlja cela Stajerska in naše Prekmurje, posebno številni obisk se obeta iz sosednjega Medjimurja in Varaždina. Ptuj sprejme dostojno orlovsko četo, ki nastopijo letos prvič v starodavnem mestu Ptuj, da dokažejo svoje delo. Pri prireditvi sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika in lputomerska orlovsko godba ter zbor fanfaristov. Pri telovadbi nastopi telovadna vrsta, ki tekmuje v Strassburgu (Francija), kamor odide takoj drugi dan. Zveza z vlaki je jako ugodna. Iz Ljubljane odhaja ob 5.18 min., iz Maribora vozi posebni vlak ob 8. uri zjutraj, vlaki se vračajo ob 9. uri zvečer iz Ptuja. Na vseh progah je polovična vožnja, iz-

g Zvišan izvoz iz Avstrije. Dunaj, 26. julija (Izv.) Izšla je naredba finančnega ministra, ki v sporazumu s trgovskim ministrom določa, da se kontingent za izvoz v Jugoslavijo dovoljenih industrijskih predmetov zviša za 6 milijonov kron.

Davek na stanovanjsko razkošje so uvedli na Pruskem. Davek ima v prvi vrsti namen pomagati občinam do pravičnejše razdelitve stanovanj. Kot merilo pri določevanju davka velja, da sme vsaka družina imeti toliko sob, kolikor šteje družinskih članov, razen tega kuhinjo in druge potrebne postranske prostore. Od vsake nadaljnje sobe pa se mora plačati davek, in sicer za eno odvisno sobo tisti znesek, ki od celokupne najemnine odpada nanjo, za vsako nadaljnjo odvisno sobo pa sme občina naložiti tolik davek, kakor sama hoče. Davek je med prizadetimi »vismic« sloji vzbudil mnogo hrupa in odpora, češ da je v nevarnosti civilizacija, a vendar je bil sprejet dotični zakonski načrt z veliko večino. Z vsem poudarkom je zakon podpiral centrum iz motivov krščanske ljubezni do bližnjega: upati je namreč, da se bodo mnogi hoteli izogniti davku in bodo dali odvisne prostore na razpolago stanovanjskemu uradu ali pa bodo svoje stanovanje zamenjali z manjšim. Tako se bo lahko mnogim družinam, ki živijo sedaj v nečloveških stanovanjskih razmerah, moglo pomagati.

Bodoči rod. Med Nemci se je začela velika akcija v varstvo bodočega rodu v njegovem spo-

Dunaj, 26. julija. (Izvirno) Budimpešta 273, Berlin 1220, Italija 4150, London 3425, New York 980, Pariz 7450, Praga 1220, Curih 15.950, Bukarešt 1252. — Valute: Ogrske krone 272, marke 1230, lire 41, funt str. 3425, dolar 980, francoski

(Za dvakratno objavo v tednu se računa **16 kron.**)

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN
CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«.
Valvazorjev trg št. 7.
Skušila Alojz Zeleni.

URARSKA POPRAVILNA DE-
LAVNICA.

Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino šte. 10. (Ceno in točno.)
ZALOGA CEMENTA IN CEM.

IZDELKOV:
Cihlař Jos., Dunajská c. 67.

ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.
ZALOGA VOLNENIH IN SILENIH

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

.....

Oglasi v 'Slovincu'
majo velik uspeh.

no čokolado „Orion“.

WITER

TRG 8.

mentalskih bombokaramel, polnjenih
i drugih razliĉnih

ne akc.dr. »Orion«
ljevih Vinohradih.

Feliki indolek!

izdelki elnatih barv, firnežev,
in steklarskega kleja. Velike

kemičnih in rudniških barv, za umetnike, raznovrstnih čovseh potrebščin za slikarje in

pleskarje.

koristno je

arja, ki Vam prihaja iz Amerike
oštno-čakovnega urada.
iljatelju **natančni znesek**, ki

h rojakov o nesprejemu denarja
tega preiskovanja pri nas ter po

Večkrat se dobe ljudje, ki po-
jem poslanega denarja, češ, bo
v potrebi. V resnici pa dosežejo

avi pošiljatelj prepriča, da je bil
tovanje in zaupanje ter mnogo-
poslati zopet kaki denar.
ne rojake in rojakinje, ki vsled

no bilo in bo ostalo naše geslo.

STATE BANK
New York, N. Y.

NEW YORK, N. Y.

ovanska tiskarna v Ljubljani.

ovanska tiskarna v Ljubljani.

ovanska tiskarna v Ljubljani.